

Aan

Staatssecretaris

nota

Verzamelbrief bodem en ondergrond

TER BESLISSING

Datum

16 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/264900

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marien
Bodem en Ondergrond

Beslistermijn

30 november 2022

Bijlagen

2. Kamerbrief
3. Onderliggende
beslisnota's
4. Bijlage 1 bij
Kamerbrief
5. Bijlage 2 bij
Kamerbrief

Aanleiding

Tijdens het CD Leefomgeving van 12 oktober 2022 is toegezegd de Tweede Kamer in november te informeren over diverse bodemonderwerpen. Specifiek is toegezegd de TK te informeren over de toepassingsmogelijkheden van schuimglas.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgaande brief te verzenden aan de TK. Verzending kan pas na uw akkoord op de aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit (zie punt 1).

Kernpunten

Met de brief wordt de TK geïnformeerd over de volgende bodemonderwerpen.

1. *Aanpassing Regeling bodemkwaliteit*

- De Regeling bodemkwaliteit vervult een sleutelfunctie in het grondverzet en het stelsel van kwaliteitsborging in het bodembeheer (kwalibo).
- Met de brief wordt de TK geïnformeerd over de gewijzigde Regeling bodemkwaliteit. Deze regeling wordt parallel aan u voorgelegd en na goedkeuring gepubliceerd in de Staatscourant (IENW/BSK-2022/203484). De regeling zal met de Omgevingswet in werking treden.
- De huidige regeling is beleidsarm herschreven ten behoeve van de Omgevingswet. Hierbij is de structuur van de regeling grondig herzien en zijn verantwoordelijkheden explicieter gemaakt.

2. *Versterking stelsel kwaliteitsborging in het bodembeheer (Kwalibo)*

- De TK is op 4 april 2022 geïnformeerd over de te nemen maatregelen ter versterking van het Kwalibo stelsel.
- Met de brief wordt de TK geïnformeerd over de voortgang van het verbetertraject.

3. *Schuimglas*

- U bent eerder akkoord gegaan met het starten van een wijzigingstraject van de Regeling bodemkwaliteit, waarmee de toepassing van schuimglas mogelijk wordt gemaakt (IENW/BSK-2021/285174).
- Dit besluit kan op veel draagvlak rekenen. Schuimglas is een licht materiaal dat de bodem minder belast dan regulier gebruikte materialen. Het RIVM heeft geconstateerd dat toepassen verantwoord kan gebeuren.

- Met bijgevoegde brief informeert u de TK over uw besluit. Ook informeert u de TK over de voorwaarden die daaraan worden gekoppeld: volgen dat schuimglas inderdaad niet leidt tot negatieve gevolgen voor het milieu (wijze waarop wordt nader uitgewerkt) en communicatie naar omwonenden dat schuimglas wordt gebruikt en waarom.

4. AEC-bodemas

Met de brief wordt de TK geïnformeerd over verschillende aspecten die spelen rondom AEC-bodemas. De terminologie AVI bodemas wordt ook wel gebruikt hiervoor. Bodemas is het materiaal dat overblijft na verbranding van afval in een afvalenergiecentrale (AEC) (of Afvalverbrandingsinstallatie/AVI).

- De productie van los toepasbare bodemas is sterk verbeterd waardoor deze momenteel nog marginaal batterijen bevat. Onderzocht wordt hoe deze verbetering van de techniek vastgelegd kan worden in het Circulair Materialenplan (CMP). Over wat haalbaar is voor bodemas in de vorm van vast materiaal wordt nog overleg gevoerd met de sector.
- De producent van Beaumix (een veel gebruikt type bodemas) heeft onderzoek laten verrichten naar het milieurisico van de resterende marginale hoeveelheid batterijen. IenW heeft het RIVM een second opinion gevraagd. De TK wordt begin 2023 geïnformeerd over de uitkomsten van beide onderzoeken. Afhankelijk van de bevindingen wordt bezien of er nog noodzaak is om eerder aangekondigd nader onderzoek naar de milieurisico's van batterijen te laten uitvoeren door RIVM.
- De TK wordt nogmaals geïnformeerd over een signaal van de ILT m.b.t milieurisico's die mogelijk op termijn kunnen ontstaan wanneer vaste producten met bodemas worden hergebruikt. U heeft hierop al een reactie gegeven. De media hebben wel het signaal opgemerkt, maar niet uw reactie. Het is daarom wenselijk te benadrukken dat er nu geen direct milieurisico bestaat, dat er sprake is van een nuttige toepassing en primaire grondstoffen worden bespaard en dat dit aspect aandacht krijgt in het milieueffectrapport ten behoeve van het Circulair Materialenplan.
- Gemeenten en provincies gaan een stappenplan uitwerken om de controle op IBC-werken met bodemas te verbeteren. Nieuwe bevindingen van de ILT (zie ook nota ter informatie ILT-2022/51689) m.b.t. een nalevingstekort rondom IBC-werken zullen worden doorgeleid aan bevoegde gezagen, met het verzoek deze mee te nemen in het stappenplan. Ook RWS is een belangrijke beheerder van IBC-werken en de signalen zullen ook met hen gedeeld worden.

5. Thermisch gereinigde grond (TGG)

- In de brief wordt gemeld dat u na overleg met het bedrijfsleven het voornemen van uw voorganger gaat uitvoeren om in regelgeving vast te gaan leggen dat voor TGG de uitspoeling van metalen niet meer mag worden beoordeeld op grond van de samenstelling, maar daadwerkelijk gemeten moet worden.
- In de brief wordt aangegeven dat de private sector nog werkt aan de nieuwe beoordelingsrichtlijn voor de reiniging van grond en dat deze medio 2023 i.p.v. eind 2022 gereed zal zijn.

6. Microplastics in de bodem/plastic in recyclinggranulaat

- Bij de brief wordt een RIVM-rapport meegezonden waarin de beschikbare kennisbasis over microplastics is samengebracht en geconstateerd wordt dat meer kennisopbouw nodig is. De TK zal in de eerste helft van 2023

Datum

16 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022-264900

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergrond en
Marien
Bodem en Ondergrond

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

worden geïnformeerd hoe opvolging gegeven zal worden aan de geconstateerde kennislacunes en welke extra stappen gezet kunnen worden om bronnen van plastic op de bodem aan te pakken.

- Begin 2021 was er veel media-aandacht voor plasticvervuiling in recyclinggranulaat dat op bospaden is toegepast¹. IenW heeft met Staatsbosbeheer en andere natuurbeheerders overlegd over het verbeteren van de situatie. Dit heeft ertoe geleid dat Staatsbosbeheer in een interne beleidslijn heeft vastgelegd dat men schoner recyclinggranulaat (max. 0.1% vervuiling) gaat inkopen. Natuurmonumenten heeft deze beleidslijn overgenomen.
- De sector wil zelf ook graag schoner granulaat produceren en ziet daartoe mogelijkheden. Met de sector zal onderzocht worden hoeveel schoner haalbaar is en hoe dat te reguleren is. 0,1% is namelijk wel haalbaar voor een kleine afzetmarkt als verhardingsmateriaal voor bospaden, maar (nog) niet voor de bulktoepassingen in infrastructuur.
- In de brief wordt gemeld dat het RIVM heeft geconcludeerd dat er op dit moment onvoldoende wetenschappelijke kennis is om een milieuhygiënisch onderbouwde norm voor plastic in bodem te kunnen afleiden. In de brief wordt aangegeven dat het daarom extra van belang is te onderzoeken hoe voorkomen kan worden dat plastic in het milieu terecht komt en dat hier aan gewerkt wordt (zie eerste bullit).

Datum

16 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022-264900

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergrond en
Marian
Bodem en Ondergrond

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

7. Industriezand en grindwinning

- Met de brief wordt de TK geïnformeerd over vervolgacties na signalen over mogelijke tekorten aan industriezand en grind.
- Er is gesproken met relevante partijen. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat op dit moment geen sprake is van tekorten in industriezand en grind.
- De TK wordt tevens geïnformeerd over het starten van monitoring van wincijfers en vergunde ruimte en een scenariostudie voor de benodigde hoeveelheid industriezand en grind in de komende decennia.

Voor de Algemene Methodiek Niet-genormeerde Stoffen is de benodigde ambtelijke capaciteit vanaf eind augustus ingezet in het kader van de kamerbrief 'Water en bodem sturend'. De progressie wordt daarom op een later moment teruggekoppeld aan de Kamer.

Krachtenveld

Bij de onderwerpen uit de brief zijn diverse maatschappelijke partners en decentrale overheden betrokken. Elk van de opgenomen onderwerpen heeft politieke en maatschappelijke aandacht.

Brief en nota zijn op relevante onderdelen intern afgestemd (DGMI/RWS). De ILT heeft meegelezen vanuit het oogpunt van correcte vermelding van ILT-signalen en activiteiten.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Recent (Pointer uitzending 6 november) is opnieuw aandacht besteed aan dit thema, nu over het toepassen van dit granulaat door Natuurmonumenten bij de aanleg van de Markerwadden.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
2	Verzamelbrief bodem en ondergrond	Brief aan de Tweede Kamer
3	Onderliggende beslisnota's	Zie tabel hieronder voor toelichting.
4	Bijlage 1 bij Kamerbrief: Overzicht (controle)verplichtingen van met AEC-bodemas aangelegde IBC-werken	In opdracht van Rijkswaterstaat (WVL) heeft TAUW een bureaustudie uitgevoerd naar de verplichtingen bij IBC-werken van bodemas die in verschillende tijdsperioden zijn aangelegd. Het gaat hierbij niet om de regels ten aanzien van de aanleg of het aanbrengen van isolerende voorzieningen, wel om de instandhouding daarvan en de daarbij behorende controles.
5	Bijlage 2 bij Kamerbrief: Microplastics in soil systems, from source to path to protection goals	In dit rapport vat het RIVM de huidige kennis van microplastics samen met betrekking tot bronnen, lozing, emissie en transport, met specifieke aandacht voor (bio)degradatie en mogelijke mitigatiemogelijkheden en aanbevelingen.

Datum

16 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022-264900

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marien
Bodem en Ondergrond

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
13 juli 2022	Schuimglas	Beslisnota over aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) m.b.t. het kunnen toepassen van schuimglas en hieraan te koppelen randvoorwaarden.
9 november 2022	Vaststelling regeling bodemkwaliteit	Beslisnota over herschreven Regeling bodemkwaliteit.

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergronden
en Marien
Bodem en Ondergrond

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum

14 december 2022

Kenmerk

IENW/BSK-2022/298602

memo

Aanvulling op verzamelbrief bodem

Mede n.a.v. het tweeminutendebat op 8 december jl. is aan de versie van de verzamelbrief bodem, die u eerder heeft ontvangen, is het volgende gewijzigd:

- Naar aanleiding van uw vraag bij de verzamelbrief is een passage toegevoegd waarin wordt aangegeven dat wordt gestart met een herijkingstraject van de bodemregelgeving, maar dat de actualiteiten ook vragen om korte termijn aanpassingen. Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan de (aangehouden) motie (30015-107) van de leden Bouchallikh (GL) en van Esch (PvdD), die tijdens het tweeminutendebat Kwalibo van 8 december jl. is ingediend.
- In de eerdere versie van de Kamerbrief (en de beslisnota) was aangegeven dat de producent van Beaumix (een veel gebruikt type bodemas) onderzoek heeft laten verrichten naar het milieurisico van de resterende marginale hoeveelheid batterijen. Tevens was aangegeven dat IenW het RIVM een second opinion heeft gevraagd. De second opinion is nu gereed en geeft aanleiding om de brief aan te passen.

Het RIVM heeft namelijk opgemerkt dat het door Tauw uitgevoerde onderzoek betrekking heeft gehad op gemalen batterijen en dat hierdoor sprake is van een worst-case situatie. Het RIVM geeft daarbij aan dat aangenomen mag worden dat in de praktijksituatie min of meer intacte batterijen aanwezig zijn die niet of veel minder uitlogen.

Het onderzoek van Tauw en de reactie van het RIVM zijn daarmee niet bruikbaar voor beleidsvorming (voor normstelling); ze weerspiegelen niet de praktijksituatie. Een uitlogingsnorm is ook onnodig omdat het beleid zich nu richt op het reguleren van de techniek waardoor bodemas die los wordt toegepast (vrijwel) geen batterijen meer bevat. Aangezien dit rapport niet bruikbaar is, wordt in de voorliggende versie van de Kamerbrief niet verder ingegaan op het onderzoek van de TAUW en de second opinion van het RIVM.

In de tekst in de passage over het reduceren van batterijen wordt verwezen naar de aangehouden motie (30015-108) van de leden Bouchallikh (GL) en van Esch (PvdD) die is ingediend tijdens het tweeminutendebat Kwalibo van 8 december jl.

TER BESLISSING

Datum
13 juli 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2021/285174

Opgesteld door
bescherming persoonlijke levenssfeer

Beslistermijn
5 september 2022

Aan
Van

Staatssecretaris
bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Schuimglas

Aanleiding

Op 18 november 2020 heeft het Platform Slappe Bodem samen met 23 gemeentes, provincies en waterschappen, een brief aan de toenmalige staatssecretaris gestuurd. U wordt met de brief gevraagd om een aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) zodat het toepassen van lichte ophoogmaterialen eenvoudiger wordt, waaronder specifiek schuimglas. Ook de vaste Kamercommissie van Infrastructuur en Waterstaat heeft u gevraagd om een reactie¹. Een reactie heeft op zich laten wachten vanwege een uitgezet onderzoek aan RIVM over deze kwestie.

Geadviseerd besluit

- 1) De toepassing van schuimglas tijdelijk mogelijk maken door een gerichte aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk). Hiermee wordt aan de behoefte van de decentrale overheden tegemoet gekomen.
- 2) Het mogelijk maken van het toepassen van schuimglas koppelen aan duidelijke randvoorwaarden zodat schade aan het milieu wordt voorkomen zoals verplichte monitoring van de effecten op het grondwater en alleen toepassing onder wegen.

Kernpunten

- Er is een duidelijke behoefte aan het kunnen gebruiken van lichte ophoogmaterialen, zoals schuimglas in bodemdalingsgebieden, omdat het gebruik van deze materialen tot minder verzakkingen van wegen leidt. De brief van het Platform Slappe Bodem wordt breed gedragen door gemeentes, provincies en waterschappen.
- Schuimglas wordt geproduceerd uit gerecycled consumentenglas en bevat een geringe hoeveelheid metalen, zoals chroom en koper, die mogen worden gebruikt als kleurstof in glas. Deze kunnen vrijkomen als het materiaal wordt toegepast op de bodem.
- Het materiaal schuimglas voldoet niet altijd aan de eisen zoals die in 2007 zijn doorgevoerd en zijn gesteld in het huidige Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de Regeling bodemkwaliteit (Rbk). Toen is een vereenvoudiging doorgevoerd waardoor alleen wordt gekeken naar de hoeveelheid stoffen die vrijkomt per

met 't oog op mijn werkbezoek
eenden over grankas liet
stortingen, graag
nog een toelichting
hoe we kunnen
borgen dat
dit veilig kan
alsook hoe communicatie
wordt geregeld.
pas na antwoord
afgehoord

¹ 2021Z18315/2021D41604, d.d. 4 november 2021

kilo van een bouwstof, en niet per toegepast volume bouwstof. Deze vereenvoudigde methodiek werkt dus ten nadele van lichte materialen zoals schuimglas.

- Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat er met het toepassen van schuimglas wel wordt voldaan aan de milieukwaliteitsdoelen die ten grondslag liggen aan de normen in de huidige Rbk. Daarnaast constateert het RIVM dat aanvullend onderzoek gewenst is om te beoordelen of de pH (zuurgraad) van schuimglas die hoger is dan de pH van grond, (tijdelijke) effecten heeft op de bodem.
- De komende jaren moet de (bodem)regelgeving worden herijkt om deze toekomstbestendig te maken. Belangrijke aandachtspunten zijn neveneffecten (zoals het pH effect) bij toepassen van bouwstoffen. De overwegingen om de regelgeving aan te passen zodat lichte ophoogmaterialen niet langer in het nadeel zijn wordt hier ook in meegenomen. Onderdeel van dit traject is een meerjarig onderzoek van het RIVM. De herijking duurt enkele jaren.
- Overwegingen om ondanks de voorgenomen herijking van het bodemstelsel en de onzekerheden over het pH effect nu de toepassing van schuimglas tijdelijk mogelijk te maken:
 - o De vraag naar lichte bouwstoffen is nu actueel en de behoefte wordt breed gedragen.
 - o Schuimglas voldoet onder de huidige regelgeving meestal net niet aan de versimpelde normstelling, maar wel aan de milieukwaliteitsdoelen die ten grondslag liggen aan de Rbk.
 - o Het pH-effect (de zuurgraad) van schuimglas is kleiner in relatie tot veel gebruikte cementgebonden en kalkhoudende bouwstoffen, zoals beton, betongranulaat en menggranulaat.
 - o Alternatieve lichte materialen zoals EPS (piepschuim), puimsteen uit groeves die gebruikt worden hebben mogelijk een grotere milieubelasting dan schuimglas.
 - o De civieltechnische nadelen van ophoogmaterialen die gebruikt worden (zand, menggranulaat), omdat deze zwaarder zijn en verdere bodemdaling meer in de hand werken.
 - o Ook na de aanpassing van de Rbk zijn de toepasser en de eigenaar verantwoordelijk om te toetsen of schuimglas juist wordt toegepast en er geen milieurisico's ontstaan. Vaak is dit de gemeente of provincie. De randvoorwaarden om alleen toepassing onder wegen mogelijk te maken en de effecten op het grondwater te monitoren is een belangrijk middel om die verantwoordelijkheid te kunnen nemen.
- Als u besluit over te gaan tot een aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit, wordt gestart met de juridische inpassing. Onderdeel daarvan is een consultatie en een effectentoets. Het duurt nog ongeveer 1 tot 1,5 jaar voordat een aanpassing definitief is.
- Met een brief kunt u het platform slappe bodems en de Vaste Kamercommissie van I en W informeren over de voorgenomen aanpassing. Dit kan worden meegenomen in de voorgenomen bodembrief in september/oktober.

Aan
staatssecretaris

Van
bescherming persoonlijke le

Toelichting

Casus schuimglas

Schuimglas zelf wordt geproduceerd uit gerecycled consumentenglas dat wordt opgeschuimd. Het bevat een geringe hoeveelheid metalen, zoals chroom en koper, die mogen worden gebruikt als kleurstof in consumentenglas. Deze kunnen vrijkomen (uitlogen). De normstelling voor bouwstoffen is gebaseerd op de hoeveelheid stoffen die uit de bouwstof bij toepassen in het milieu terecht mogen komen, zonder dat dit tot schade leidt. In de Rbk is in 2007 de keuze gemaakt de normstelling voor bouwstoffen te vereenvoudigen. Er wordt hierbij gekeken naar de hoeveelheid stoffen die vrijkomt per kilo van een bouwstof, en niet per toegepast volume bouwstof. Dat betekent dat lichte bouwmaterialen met deze methodiek in het nadeel zijn omdat er veel minder kilo's worden toegepast. Voor schuimglas worden op basis van de huidige vereenvoudigde methodiek de Nederlandse normen vaak net overschreden.

Aan
staatssecretaris

Van
bescherming persoonlijke le

RIVM onderzoek

Om te kunnen bepalen of een aanpassing van de Rbk specifiek voor schuimglas mogelijk is, is aan het RIVM² gevraagd een beoordeling uit te voeren. Hierbij is gebruik gemaakt van door het platform slappe bodems aangeleverde gegevens, te weten keuringsresultaten van schuimglas, en grondwatermonitoringsgegevens van een locatie in Hazerswoude-Dorp, waar schuimglas in 2017 als pilot is toegepast. Op basis van de beoordeling van het RIVM kan voor de beoordeling van schuimglas worden gecorrigeerd naar toegepast volume. Het materiaal voldoet aan de milieukwaliteitsdoelstellingen die ten grondslag liggen aan de normen in de Rbk.

Daarnaast heeft het RIVM gekeken naar de pH effecten van schuimglas. In de praktijksituatie in Hazerswoude-Dorp waar schuimglas is toegepast worden in het grondwater geen verhoogde pH-waarden gemeten. Het RIVM geeft hierover aan dat het pas een definitief oordeel over de eventuele risico's van schuimglas kan geven als de onderzoeken voor de herziening van het bodemstelsel zijn afgerond.

De herijking van het bodemstelsel

De behoefte tot aanpassingen van het Bbk en het Rbk voor het mogelijk maken van schuimglas toepassingen staat niet op zichzelf. De normen in de Rbk blijken voor sommige materialen niet afdoende om te voorkomen dat milieurisico's ontstaan of onrust in de omgeving (zoals batterijen in AEC-bodemas). Het gaat met name om neveneffecten of niet genormeerde stoffen.

Om hier grip op te krijgen en het systeem toekomstbestendig te maken is een algehele herziening van het normenstelsel voorzien, in plaats van aanvullende regels per materiaal. De studies hiervoor zijn opgestart, maar dit traject duurt nog zeker enkele jaren. Tegelijkertijd hebben we te maken met de actualiteit. Als schuimglas in dit meerjarig traject wordt meegenomen, betekent het dat toepassing van schuimglas nog enkele jaren niet of alleen met beperkingen mogelijk is.

² kenmerk DMG-2021-0013, 9 maart 2021

Mogelijke neveneffecten van schuimglas in relatie tot andere bouwstoffen

Veel cementgebonden en kalkhoudende bouwstoffen hebben een hoge pH (lage zuurgraad). Dit kan leiden tot tijdelijke schade aan de bodem en het grond- en oppervlaktewater. Van veel gebruikte materialen zoals beton, betongranulaat en menggranulaat ligt de pH boven de 12³. Ook schuimglas blijkt in laboratoriumproeven (keuring) te leiden tot een tijdelijk hogere pH, maar de waarden zijn wel lager (10 gedurende de proef afnemend tot 8) dan voor materialen die nu algemeen worden gebruikt in funderingen.

Aan
staatssecretaris

Van
bescherming persoonlijke

Verbeteren van de milieukwaliteit of wegnemen van pH-effecten

Uiteraard zal altijd moeten worden ingezet op een verbetering van de milieukwaliteit. Opties die bestaan uit bijvoorbeeld extra wassen van het schuimglas worden als niet kansrijk gezien om een beter resultaat in de laboratoriumproeven te verkrijgen. Dit heeft ermee te maken dat bij laboratoriumproeven het materiaal eerst gemalen wordt, waar wassen alleen effect heeft op de buitenkant van het niet gemalen materiaal (zoals het wordt toegepast). Het malen kan er ook de oorzaak van zijn dat een pH effect in het laboratorium wel wordt gemeten, en in een praktijksituatie niet.

Verantwoordelijkheid bij toepasser en eigenaar

De overheden (gemeentes, provincies) zijn ervoor verantwoordelijk dat de toepassing van schuimglas niet leidt tot milieurisico's. Zij hebben deze rol ook als toepasser (opdrachtgever) en als eigenaar (van met schuimglas gefundeerde wegen). Het is belangrijk dat zij aan kunnen tonen dat schuimglas inderdaad niet tot risico's leidt en de aanpassing van de Rbk verantwoord is. Ook om deze reden is het voorstel de uitzondering in de Rbk te beperken tot toepassing onder wegen. Het aantonen kan door regelmatige bemonstering van het grondwater rondom de schuimglas-toepassing (monitoring), zoals dat ook in Hazerswoude-Dorp is gebeurd. Dit betekent ook dat de overheden als toepasser en eigenaar de verantwoordelijkheid hebben maatregelen te nemen als de toepassing van schuimglas wel leidt tot een milieurisico. Een dergelijke verantwoordelijkheid geldt uiteraard ook bij toepassing van andere bouwstoffen.

Afspraken hierover worden gemaakt en vastgelegd bij de aanpassing van de Rbk en de overheden worden geïnformeerd over hun verantwoordelijkheid voor herstel van de bodemkwaliteit; daarbij wordt ook meegenomen dat gegevens aan I en W worden aangeleverd ten behoeve van de onderzoeken voor de herziening van het bodemstelsel.

³ H.A. van der Sloot et al, pH en redox effecten van bouwmaterialen, ECN rapportnummer ECN-E--07-093, november 2007, in opdracht van ministerie van VROM

TER BESLISSING

Datum

9 november

Onze referentie

IENW/BSK-2022/203484

Opgesteld door

Hoofddirectie Bestuurlijke &
Juridische Zaken

Beslistermijn

16 november 2022

Bijlage(n)

4

Aan
Van

de Staatssecretaris
HBJZ

nota

vaststelling Regeling bodemkwaliteit

Aanleiding

De Regeling bodemkwaliteit is herschreven. Dit is nodig om de regeling te laten aansluiten bij de systematiek en terminologie van de Omgevingswet. De bestaande regeling wordt op het moment dat de Omgevingswet in werking zal treden ingetrokken en vervangen door een nieuwe regeling die ter onderscheiding van de huidige regeling de citeertitel Regeling bodemkwaliteit 2022 (hierna: Rbk 2022) draagt.

Bij het herschrijven zijn geen beleidswensen meegenomen om het tijdig welslagen van de operatie niet in gevaar te brengen. Dergelijke nieuwe beleidswensen zullen onderwerp zijn van een nieuwe wijzigingsregeling, met internetconsultatie. Wel is de structuur van de eerdere regeling aangepast, elk onderwerp zonder ingewikkelde verwijzingen volledig zelfstandig leesbaar gemaakt, en de inhoud van de regeling veel uitgebreider toegelicht. Aanleiding hiervoor was een evaluatie uit 2011, waaruit naar voren kwam dat de bestaande regeling ingewikkeld en onduidelijk werd bevonden, hetgeen nadien vaker is gebleken.

De Regeling bodemkwaliteit 2022 beschrijft:

- hoe de milieuverklaring bodemkwaliteit voor grond, baggerspecie, bodem en bouwstoffen wordt opgesteld en de daaraan ten grondslag liggende onderzoeken en laboratoriumanalyses moeten worden verricht;
- aan welke kwaliteitseisen grond, baggerspecie en bouwstoffen moeten worden getoetst, met het oog op de informatie die in de milieuverklaring bodemkwaliteit moet worden opgenomen om de toepasbaarheid van deze materialen in het kader van de Omgevingswet te kunnen beoordelen;
- voor welke bodemwerkzaamheden een erkenning bodemkwaliteit verplicht is (het kwalibo¹-stelsel) en aan welke normdocumenten moet worden voldaan om te kunnen worden erkend en de werkzaamheden te mogen uitvoeren.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u om:

- in te stemmen met de Rbk 2022 en bijbehorende bijlagen en toelichting;
- de regeling en de toelichting te ondertekenen;

¹ Kwalibo staat voor kwaliteitsborging bodembeheer en beoogt de betrouwbaarheid van het werk van intermediairs te vergroten door kwaliteitseisen te stellen aan werkzaamheden in het bodembeheer en integriteitseisen aan de uitvoerders

- in te stemmen met publicatie van de geanonimiseerde commentaren op het ontwerp van de regeling waarover internetconsultatie heeft plaatsgevonden, en de ambtelijke reacties daarop op de website www.iplo.nl.

Kernpunten

De Rbk 2022 is het sluitstuk van de herstructurering van de bodemregelgeving onder de Omgevingswet.

Krachtenveld

Tijdens de internetconsultatie van deze regeling (voorjaar 2021) hebben 29 partijen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te reageren (1200 reactiepunten). Daarnaast vonden plaats: een handhaafbaarheidstoets door de ILT; een uitvoeringstoets door Rijkswaterstaat; bestuurlijke consultatie van andere overheden (reacties van VNG en Unie van Waterschappen); een MKB-panelengesprek; advisering door het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR); notificatie als technisch voorschrift bij de Europese Commissie (geen reactie).

De Rbk 2022 beschrijft expliciet alle stappen die doorlopen moeten worden voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit. In de bestaande regeling zijn veel verwijzingen naar (verplichte en bestuursrechtelijk handhaafbare) normdocumenten opgenomen. De hoofdzaken daarvan zijn nu ook in de Rbk 2022 zelf uitgeschreven, zodat verantwoordelijkheden explicieter zijn gemaakt en duidelijker geadresseerd. In sommige reacties van de internetconsultatie is dit als een lastenverzwaring gezien. Dat wordt ons inziens zo ervaren omdat het moeilijker wordt om onder verplichtingen uit te komen en er dus in de praktijk beter moet worden gelet op nauwkeurig handelen overeenkomstig de uit de regelgeving voortvloeiende verplichtingen dan nu gebruikelijk is.

De internetconsultatie heeft geleid tot verduidelijking van regeling en toelichting. Op één punt heeft inhoudelijke wijziging plaatsgevonden. Uit de reacties is namelijk gebleken dat de praktijk bij de afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring afwijkt van de huidige regeling, zoals gecontinueerd in de internetconsultatie versie van de Rbk 2022. Dergelijke verklaringen worden niet alleen door producenten maar ook leveranciers afgegeven. Er is nu aangesloten bij deze praktijk, om frustratie van de bouwstoffenmarkt te voorkomen, die zou optreden wanneer op grote schaal zou moeten worden overgestapt op individuele keuring van elke partij die op de markt wordt gebracht. Er zijn waarborgen voor kwaliteitsverbetering opgenomen om de mogelijke verzwakking van de erkende kwaliteitsverklaring als gevolg van het aansluiten bij de praktijk zoveel mogelijk te 'compenseren', met name door het nauwkeurig uitschrijven van verplichtingen om een constante goede kwaliteit van de productie te waarborgen ook als men feitelijk niet zelf de producten vervaardigt.

Het volledige overzicht van de reacties en de wijze van verwerking wordt geanonimiseerd openbaar gemaakt via www.iplo.nl.

Toelichting

Het belang van de Rbk 2022

De Rbk 2022 beschrijft hoe met het oog op het toepassen informatie over de milieukwaliteit van grond, baggerspecie, bodem en bouwstoffen moet

Datum

9 november

Onze referentie

IENW/BSK-2022/203484

Bijlage(n)

4

Aan

de Staatssecretaris

Van

HBJZ

plaatsvinden. De Rbk 2022 is hiermee een essentieel instrument om verantwoord (her)gebruik van deze materialen mogelijk te maken.

Politieke context

De Rbk 2022 behandelt onderwerpen die politiek de aandacht vragen, zoals (trefwoorden) granuliet, PFAS, thermisch gereinigde grond; batterijen; staalslakken; grout; zwerfplastic; verondieping van diepe plassen. Nieuw beleid en verbeteringen worden komende jaren uitgewerkt en kunnen leiden tot wijziging van de Rbk 2022 (zie uw brief van 4 april 2022 aan de Tweede Kamer).

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Regeling bodemkwaliteit 2022	regeling
2	Bijlagen	horen bij de regeling
3	Toelichting	toelichting
4	Tabel n.a.v. internetconsultatie: overzicht van reacties en ambtelijke reacties	Informatie over verwerking van reacties, voor publicatie op internetsite

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
2 december 2020	IENW/BSK-2020/239567: 01 beslisnota consultatie Rbk 2021	Goedkeuring voor de internetconsultatie en de technische notificatie
21 januari 2021	IENW/BSK-2021/22699: 01.b NIEUW Aanvullende informatie bij beslisnota	Toelichting bij de aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit, en inhoudelijke wijzigingen
25 februari 2021	IENW/BSK-2021/56360: 01c antwoord bij vragen memo 1b (22699)	

Datum

9 november

Onze referentie

IENW/BSK-2022/203484

Bijlage(n)

4

Aan

de Staatssecretaris

Van

HBJZ